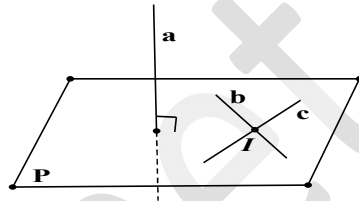

PHƯƠNG PHÁP CHỨNG MINH ĐƯỜNG THẲNG VUÔNG GÓC VỚI MẶT PHẪNG

Để chứng minh đường thẳng a vuông góc với mặt phẳng (P) ta thường sử dụng các phương pháp sau:

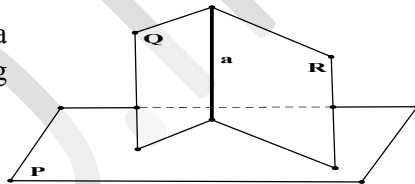
1). Muốn chứng minh đường thẳng a vuông góc với mặt phẳng (P) . Ta phải chứng minh đường thẳng a vuông góc với hai đường thẳng cắt nhau thuộc mặt phẳng (P) .

$$\begin{cases} a \perp b \text{ và } a \perp c \\ b \cap c \neq I \\ b, c \subset (P) \end{cases} \Rightarrow a \perp (P)$$

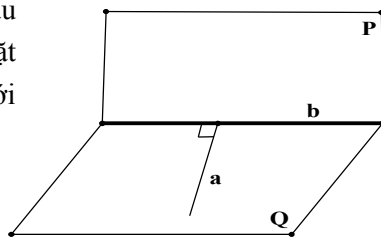
2). Hai mặt phẳng (Q) và (R) có giao tuyến a cùng vuông góc với mặt phẳng (P) , thì a vuông góc với (P) .

$$\begin{cases} (Q) \perp (P) \\ (R) \perp (P) \\ (Q) \cap (R) = a \end{cases} \Rightarrow a \perp (P)$$

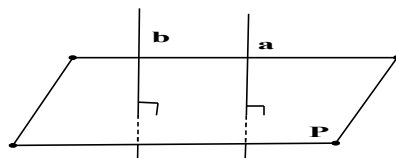
3). Hai mặt phẳng (P) và (Q) vuông góc với nhau theo giao tuyến b . Một đường thẳng a thuộc mặt phẳng (Q) vuông góc với b , thì a vuông góc với mặt phẳng (P) .

$$\begin{cases} (P) \perp (Q) \\ (P) \cap (Q) = b \\ a \subset (Q) \\ a \perp b \end{cases} \Rightarrow a \perp (P)$$

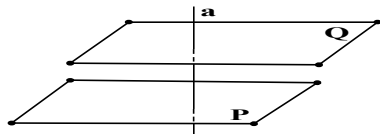

4). Chứng minh đường thẳng b vuông góc với mặt phẳng (P) , đường thẳng a song song với b , suy ra a vuông góc với (P) .

$$\begin{cases} a // b \\ b \perp (P) \end{cases} \Rightarrow a \perp (P)$$

5). Chứng minh đường thẳng a song song với mặt phẳng (Q), mặt phẳng (P) song song với (Q), nên a vuông góc với (P).

$$\begin{cases} a \perp (Q) \\ (Q) // (P) \end{cases} \Rightarrow a \perp (P)$$

Hai trụ cột để giải toán của dạng này :

– Muốn chứng minh đường thẳng d vuông góc với mặt phẳng (P), ta phải chứng minh đường thẳng d vuông góc với hai đường thẳng cắt nhau thuộc mặt phẳng (P).

– Khi đường thẳng d vuông góc với mặt phẳng (P) thì đường thẳng d vuông góc với **mọi đường** thuộc mặt phẳng (P).

BÀI TẬP

Câu 1: Hai tam giác cân ABC và DBC nằm trong hai mp khác nhau tạo nên tứ diện ABCD. Gọi I là trung điểm của BC.

a). Chứng minh $BC \perp AD$.

b). Gọi AH là đường cao của tam giác ADI. Chứng minh $AH \perp (BCD)$.

LỜI GIẢI

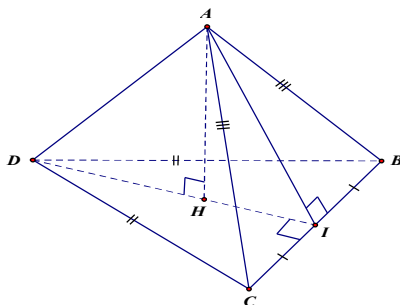
a). Chứng minh $BC \perp AD$.

Vì tam giác ABC cân tại A nên $AI \perp BC$, và tam giác DBC cân tại D nên $DI \perp BC$.

Ta có:

$$\begin{cases} BC \perp AI \\ BC \perp DI \\ AI, DI \subset (ADI), AI \cap DI = I \end{cases}$$

$$\Rightarrow BC \perp mp(ADI) \Rightarrow BC \perp AD$$

b). Chứng minh $AH \perp (BCD)$.

$$\text{Có } \begin{cases} AH \perp DI (\text{gt}) \\ AH \perp BC (\text{vì } BC \perp (ADI) \Rightarrow AH) \\ BC, DI \subset (BCD), BC \cap DI = I \end{cases} \Rightarrow AH \perp mp(BCD).$$

Câu 2: Cho hình chóp S.ABC có SA vuông góc với đáy (ABC), tam giác ABC vuông cân tại B. Gọi G là trọng tâm của tam giác SAC và N là điểm thuộc cạnh SB sao cho $SN = 2NB$. Chứng minh:

a) $BC \perp (SAB)$.

b) $NG \perp (SAC)$.

LỜI GIẢI

a). Có $\begin{cases} BC \perp AB(gt) \\ BC \perp SA(vì SA \perp (ABC) \Rightarrow BC) \\ AB, SA \subset (SAB) \& AB \cap SA = A \end{cases}$

$\Rightarrow BC \perp (SAB)$.

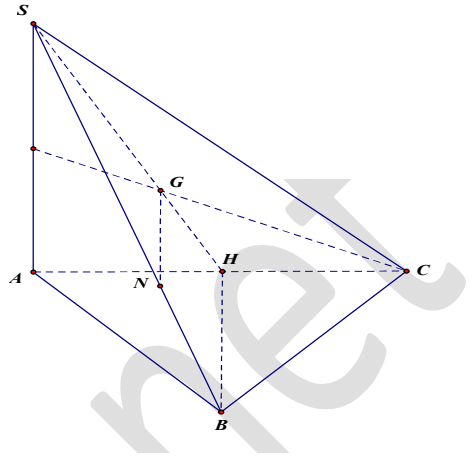
b). Gọi H trung điểm của AC . Tam giác ABC vuông cân tại B nên $BH \perp AC$

Có $\begin{cases} BH \perp AC \\ BH \perp SA(vì SA \perp (ABC) \Rightarrow BH) \\ SA, AC \subset (SAC) \& SA \cap AC = A \end{cases}$

$\Rightarrow BH \perp (SAC)$.

Xét tam giác SBH có $\frac{SN}{SB} = \frac{SG}{SH} = \frac{2}{3} \Rightarrow NG \parallel BH$ (Định lý đảo Talét).

Mà $BH \perp (SAC) \Rightarrow NG \perp (SAC)$.

Câu 3: Cho tứ diện ABCD có $AB \perp CD$ và $AC \perp BD$. Gọi H là hình chiếu vuông góc của A xuống mặt phẳng (BCD). Chứng minh rằng H là trực tâm của tam giác BCD và $AD \perp BC$.

LỜI GIẢI

Có $\begin{cases} CD \perp AB(gt) \\ CD \perp AH(do AH \perp (BCD)) \Rightarrow CD \perp (ABH) \\ AB, AH \subset (ABH) \end{cases}$

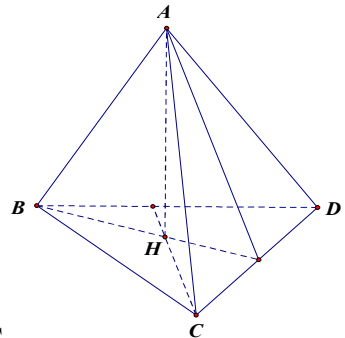
$\Rightarrow CD \perp BH(do BH \subset (ABH))$ (1)

Chứng minh tương tự $BD \perp mp(ACH)$

$\Rightarrow BD \perp AH$ (2)

Từ (1) và (2) suy ra H trực tâm của tam giác BCD.

Vì $\begin{cases} BC \perp DH \\ BC \perp AH(gt) \Rightarrow BC \perp mp(ADH) \Rightarrow BC \perp AD(do AD \subset (ADH)) \\ AH, DH \subset (ADH) \end{cases}$

Cho tứ diện SABC có đáy ABC vuông tại A, biết $SB \perp (ABC), SB = AB$. Gọi H, I, K lần lượt là trung điểm của SA, AB, BC. Chứng minh rằng:
 a). $AC \perp (SAB)$ b). $BH \perp (SAC)$ c). $KI \perp SA$ d). $AB \perp IH$

LỜI GIẢI

a). Có $\begin{cases} AC \perp AB \\ AC \perp SB \\ AB, SB \subset (SAB) \end{cases} \Rightarrow AC \perp (SAB)$

b). Vì $SB = AB \Rightarrow \Delta SAB$ cân tại B $\Rightarrow BH \perp SA$

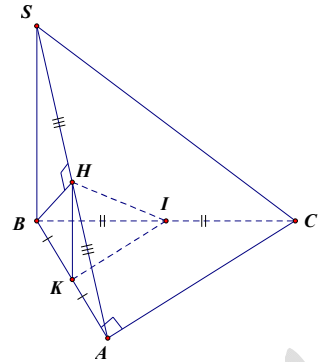
Có $\begin{cases} BH \perp SA \\ BH \perp AC \text{ (do } AC \perp (SAB) \supset BH) \Rightarrow BH \perp (SAC) \\ SA, AC \subset (SAC) \end{cases}$

c). KI là đường trung bình của $\Delta ABC \Rightarrow KI \parallel AC$,

mà $AC \perp (SAB) \Rightarrow KI \perp (SAB) \Rightarrow KI \perp SA$ (do $SA \subset (SAB)$).

d). Có HK là đường trung bình của $\Delta SAB \Rightarrow HK \parallel SB$, mà $SB \perp AB \Rightarrow HK \perp AB$.

Vậy $\begin{cases} AB \perp HK \\ AB \perp KI \\ HK, KI \subset (HIK) \end{cases} \Rightarrow AB \perp (HIK) \Rightarrow AB \perp IH$

Câu 4: Cho tứ diện ABCD có $DA \perp (ABC)$, ABC là tam giác cân tại A. Gọi M là trung điểm của BC. Vẽ $AH \perp MD$ tại H.
 a). Chứng minh $AH \perp (BCD)$.
 b). Gọi G, K lần lượt là trọng tâm của tam giác ABC và DBC. Chứng minh $GK \perp (ABC)$.

LỜI GIẢI

a). **Chứng minh $AH \perp (BCD)$.**

Vì ΔABC cân tại A nên $BC \perp AM$,
 và $BC \perp AD \Rightarrow BC \perp mp(DAM)$.

Ta có: $\begin{cases} AH \perp BC \text{ (} BC \perp (DAM) \text{)} \\ AH \perp DM \text{ (gt)} \\ BC, DM \subset (BCD), BC \cap DM = M \end{cases}$

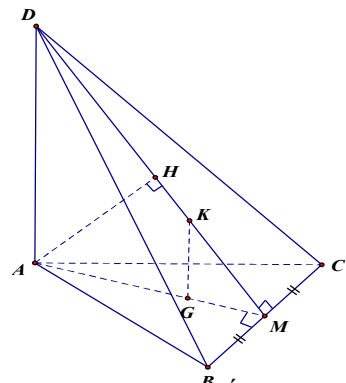
$\Rightarrow AH \perp (BCD)$.

b). **Chứng minh $GK \perp (ABC)$.**

Vì G, K lần lượt là trọng tâm của tam giác ABC và DBC. Theo tính chất trọng tâm:

$$\begin{cases} \frac{AG}{AM} = \frac{2}{3} \\ \frac{DK}{DM} = \frac{2}{3} \end{cases} \Rightarrow \frac{AG}{AM} = \frac{DK}{DM} \Rightarrow AD \parallel KG \text{ (theo định lý Talet đảo).}$$

Mà $AD \perp (ABC) \Rightarrow KG \perp (ABC)$ (đpcm)

Câu 5: Cho hình chóp S.ABCD, có đáy là hình vuông tâm O. $SA \perp (ABCD)$. Gọi H, I, K lần lượt là hình chiếu vuông góc của A trên SB, SC, SD.
 a) CMR: $BC \perp (SAB)$, $CD \perp (SAD)$, $BD \perp (SAC)$.

- b) CMR: AH, AK cùng vuông góc với SC. Từ đó suy ra 3 đường thẳng AH, AI, AK cùng nằm trong một mặt phẳng.
 c) CMR: HK $\perp$ (SAC). Từ đó suy ra HK $\perp$ AI.

LỜI GIẢI

a) CMR: BC $\perp$ (SAB), CD $\perp$ (SAD), BD $\perp$ (SAC).

Chứng minh BC $\perp$ (SAB). Có

$$\begin{cases} BC \perp SA (SA \perp (ABCD)) \\ BC \perp AB (gt) \\ SA, AB \subset (SAB), SA \cap AB = A \end{cases} \Rightarrow BC \perp (SAB)$$

Chứng minh CD $\perp$ (SAD).

$$\text{Vì } \begin{cases} CD \perp SA (SA \perp (ABCD)) \\ CD \perp AD (gt) \\ SA, AD \subset (SAD), SA \cap AD = A \end{cases} \Rightarrow CD \perp (SAD)$$

$$\text{Chứng minh } BD \perp (SAC). \text{ Vì } \begin{cases} DB \perp SA (SA \perp (ABCD)) \\ BD \perp AC (gt) \\ SA, AC \subset (SAC), SA \cap AC = A \end{cases}$$

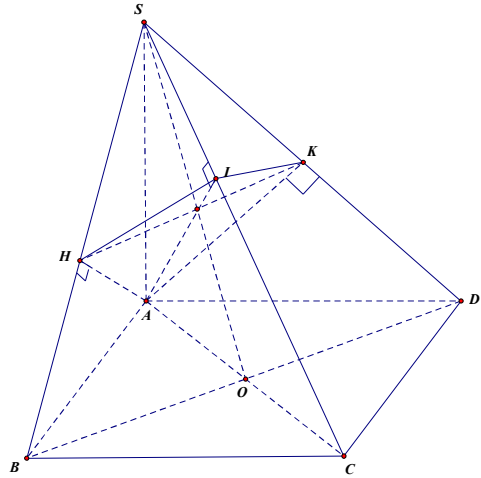
$$\Rightarrow BD \perp (SAC)$$

b) CMR: AH, AK cùng vuông góc với SC

$$\text{Có } \begin{cases} AH \perp SB (gt) \\ AH \perp BC (BC \perp (SAB)) \\ SB, BC \subset (SBC) \text{ \& } SB \cap BC = B \end{cases} \Rightarrow AH \perp (SBC) \Rightarrow AH \perp SC$$

$$\text{Có } \begin{cases} AK \perp SD (gt) \\ AK \perp CD (CD \perp (SAD)) \\ SD, CD \subset (SCD), SD \cap CD = D \end{cases} \Rightarrow AK \perp (SCD) \Rightarrow AK \perp SC$$

Vì AH, AK, AI có chung điểm A và cùng vuông góc với SC. Nên ba đường thẳng AH, AK, AI đồng phẳng.

c). Ta có tam giác $\Delta SAB = \Delta SAD$ (c.g.c). Nên 2 đường cao xuất phát từ đỉnh A bằng nhau $\Rightarrow AH = AK$, như vậy $\Delta SHA = \Delta SKA$ (cạnh huyền cạnh góc vuông) $\Rightarrow SH = SK$.

Từ đó có: $\frac{SH}{SB} = \frac{SK}{SD} \Rightarrow HK \parallel BD$ (theo định lý đảo Talet).

Mà $BD \perp (SAC) \Rightarrow HK \perp (SAC) \Rightarrow HK \perp AI$ ($AI \subset (SAC)$).

Cho đường tròn (C) đường kính AB nằm trong mp(P). Gọi (d) là đường vuông góc với (P) tại A. Gọi S là một điểm trên (d), $M \in (C)$

a). Chứng minh rằng $MB \perp (SAM)$

b). Dụng $AH \perp SB, AK \perp SM$ lần lượt tại H và K. Chứng minh $AK \perp (SMB)$ và $SB \perp (AHK)$.

c). Gọi J là giao điểm của HK và MB. Chứng minh AJ là tiếp tuyến của (C).

LỜI GIẢI

a). Do tam giác ABM nội tiếp trong đường tròn (C) đường kính AB, nên ΔABM vuông tại M.

Có $\begin{cases} BM \perp AM \\ BM \perp SA \\ AM, SA \subset (SAM) \end{cases} \Rightarrow BM \perp (SAM)$

b). Có $\begin{cases} AK \perp SM \\ AK \perp BM \text{ (do } BM \perp (SAM) \Rightarrow AK) \\ SM, BM \subset (SBM) \end{cases}$

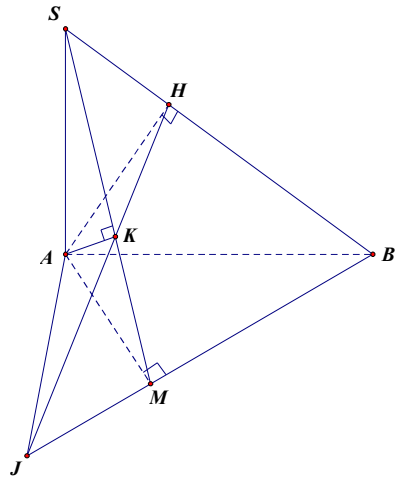
$\Rightarrow AK \perp (SBM)$.

Có $\begin{cases} SB \perp AH \\ SB \perp AK \text{ (do } AK \perp (SBM) \Rightarrow SB) \\ AH, AK \subset (AHK) \end{cases}$

$\Rightarrow SB \perp (AHK)$

c). Có $SA \perp (ABM)$ mà $AJ \subset (ABM) \Rightarrow SA \perp AJ$ (1). Ngoài ra có $SB \perp (AHK)$ mà $AJ \subset (AHK) \Rightarrow SB \perp AJ$ (2).

Từ (1) và (2) suy ra $AJ \perp (SAB) \Rightarrow AJ \perp AB$. Trong mp(P) có AJ vuông góc với AB là đường kính của đường tròn (C). Suy ra AJ là tiếp tuyến của (C).

Câu 6: Cho tứ diện O.ABC có 3 cạnh OA , OB , OC đôi một vuông góc với nhau. Kẻ OH vuông góc với mặt phẳng (ABC) tại H. Chứng minh :

- a. $OA \perp BC, OB \perp CA, OC \perp AB$.   b. H là trực tâm của tam giác ABC.
 c. $\frac{1}{OH^2} = \frac{1}{OA^2} + \frac{1}{OB^2} + \frac{1}{OC^2}$.   d. $S_{\Delta ABC}^2 = S_{\Delta OAB}^2 + S_{\Delta OBC}^2 + S_{\Delta OAC}^2$.
 e. Các góc của tam giác ABC đều là góc nhọn.

LỜI GIẢI

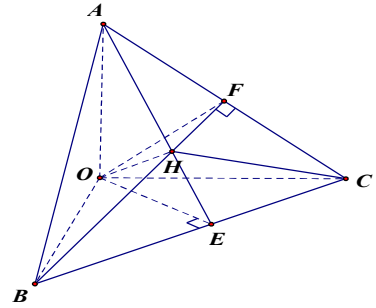
a). Ta có
$$\begin{cases} OA \perp OB \\ OA \perp OC \\ OB, OC \subset (OBC) \end{cases} \Rightarrow OA \perp (OBC)$$

$\Rightarrow OA \perp BC$.

Ta có
$$\begin{cases} OB \perp OA \\ OB \perp OC \\ OA, OC \subset (OAC) \end{cases} \Rightarrow OB \perp (OAC)$$

$\Rightarrow OB \perp AC$.

Chứng minh tương tự ta được $OC \perp AB$.

b). H là trực tâm của tam giác ABC.

Gọi $E = AH \cap BC, F = BH \cap AC$.

Ta có
$$\begin{cases} BC \perp OA (OA \perp (OBC)) \\ BC \perp OH (OH \perp (ABC)) \\ OA, OH \subset (OAE) \end{cases} \Rightarrow BC \perp (OAE) \Rightarrow BC \perp AE \quad (1).$$

Ta có
$$\begin{cases} AC \perp OB, AC \perp OH \\ OB, OH \subset (OBF) \end{cases} \Rightarrow AC \perp (OBF) \Rightarrow AC \perp BF \quad (2).$$

Từ (1) và (2) suy ra H là trực tâm của tam giác ABC.

c). Chứng minh
$$\frac{1}{OH^2} = \frac{1}{OA^2} + \frac{1}{OB^2} + \frac{1}{OC^2}.$$

Trong ΔOAE vuông tại O có OH là đường cao :
$$\frac{1}{OH^2} = \frac{1}{OA^2} + \frac{1}{OE^2} \quad (3).$$

Trong ΔOBC vuông tại O có OE là đường cao :
$$\frac{1}{OE^2} = \frac{1}{OB^2} + \frac{1}{OC^2} \quad (4).$$

Thay (4) vào (3) được
$$\frac{1}{OH^2} = \frac{1}{OA^2} + \frac{1}{OB^2} + \frac{1}{OC^2} \quad (\text{đpcm})$$

Công thức này được sử dụng trực tiếp để tính khoảng cách, các bạn nhớ công thức này nhé!

d). Chứng minh : $S_{\Delta ABC}^2 = S_{\Delta OAB}^2 + S_{\Delta OBC}^2 + S_{\Delta OAC}^2$.

Trong ΔOAE vuông tại O có OH là đường cao

$$OE^2 = EH \cdot EA \Leftrightarrow OE^2 \cdot BC^2 = EH \cdot BC \cdot EA \cdot BC \Leftrightarrow \left(\frac{1}{2} OE \cdot BC \right)^2 = \frac{1}{2} \cdot EH \cdot BC \cdot \frac{1}{2} EA \cdot BC$$

$$\Leftrightarrow S_{\Delta OBC}^2 = S_{\Delta HBC} \cdot S_{\Delta ABC} \quad (*)$$

Chứng minh hoàn toàn tương tự ta được: $S_{\Delta OAC}^2 = S_{\Delta HAC} \cdot S_{\Delta ABC} \quad (**)$

$$S_{\Delta OAC}^2 = S_{\Delta HAC} \cdot S_{\Delta ABC} \quad (***)$$

Cộng từng vế (*), (**), (***) :

$$S_{\Delta OBC}^2 + S_{\Delta OAC}^2 + S_{\Delta OAC}^2 = S_{\Delta HBC} \cdot S_{\Delta ABC} + S_{\Delta HAC} \cdot S_{\Delta ABC} + S_{\Delta HAC} \cdot S_{\Delta ABC}$$

$$\Leftrightarrow S_{\Delta OBC}^2 + S_{\Delta OAC}^2 + S_{\Delta OAC}^2 = S_{\Delta ABC} \cdot (S_{\Delta HBC} + S_{\Delta HAC} + S_{\Delta HAC})$$

$$\Leftrightarrow S_{\Delta OBC}^2 + S_{\Delta OAC}^2 + S_{\Delta OAC}^2 = S_{\Delta ABC} \cdot S_{\Delta ABC}$$

$$\Leftrightarrow S_{\Delta OBC}^2 + S_{\Delta OAC}^2 + S_{\Delta OAC}^2 = S_{\Delta ABC}^2$$

Cách 2 : $S_{\Delta ABC}^2 = \frac{1}{4} AE^2 BC^2 = \frac{1}{4} (OA^2 + OE^2) BC^2 = \frac{1}{4} OA^2 \cdot BC^2 + \frac{1}{4} OE^2 \cdot BC^2$

$$= \frac{1}{4} OA^2 (OB^2 + OC^2) + \frac{1}{4} OE^2 \cdot BC^2$$

$$= \frac{1}{4} OA^2 \cdot OB^2 + \frac{1}{4} OA^2 \cdot OC^2 + \frac{1}{4} OE^2 \cdot BC^2$$

$$\Leftrightarrow S_{\Delta OBC}^2 + S_{\Delta OAC}^2 + S_{\Delta OAC}^2 = S_{\Delta ABC}^2$$

e). Các góc của tam giác ABC đều là góc nhọn.

Gọi độ dài ba cạnh $OA = a, OB = b, OC = c$.

Trong tam giác ABC áp dụng định lý cosin có

$$\cos \hat{A} = \frac{AB^2 + AC^2 - BC^2}{2 \cdot AB \cdot AC} = \frac{a^2 + b^2 + a^2 + c^2 - (b^2 + c^2)}{2 \cdot AB \cdot AC} = \frac{a^2}{AB \cdot AC} > 0$$

Kết luận A là góc nhọn

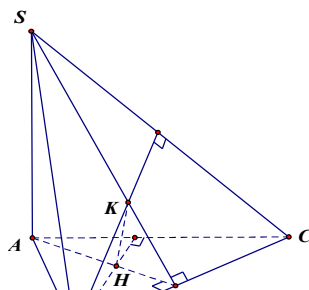
Chứng minh tương tự góc B và góc C nhọn.

Câu 7: Cho tứ diện S.ABC có SA vuông góc với mặt phẳng (ABC). Gọi H, K lần lượt là trực tâm của tam giác ABC và SBC. Chứng minh rằng :

- AH, SK, BC đồng quy.
- SC vuông góc với mặt phẳng (BHK).
- HK vuông góc với mặt phẳng (SBC).

LỜI GIẢI

a). Gọi $E = AH \cap BC$

$$\text{Ta có } \begin{cases} BC \perp AE \\ BC \perp SA \\ AE, SA \subset (SAE) \end{cases} \Rightarrow BC \perp (SAE)$$

$$\Rightarrow BC \perp SE (SE \subset (SAE)).$$

$$\text{Vì } \begin{cases} SK \perp BC \\ SE \perp BC \end{cases}, \text{ suy ra ba điểm } S, K, E \text{ thẳng hàng.}$$

Kết luận ba đường thẳng AH, BC, SK đồng qui tại điểm E.

b). SC vuông góc với mặt phẳng (BHK).

$$\text{Có } \begin{cases} BH \perp AC \\ BH \perp SA \end{cases} \Rightarrow BH \perp (SAC) \Rightarrow BH \perp SC (SC \subset (SAC)).$$

$$\text{Có } \begin{cases} SC \perp BH (BH \perp (SAC)) \\ SC \perp BK \end{cases} \Rightarrow SC \perp (BHK)$$

c). HK vuông góc với mặt phẳng (SBC).

$$\text{Có } BC \perp (SAE) \Rightarrow BC \perp HK (KH \subset (SAE)) \quad (1).$$

$$\text{Có } SC \perp (BHK) \Rightarrow SC \perp HK \quad (2).$$

Từ (1) và (2) suy ra $HK \perp (SBC)$

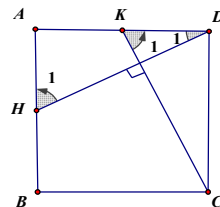
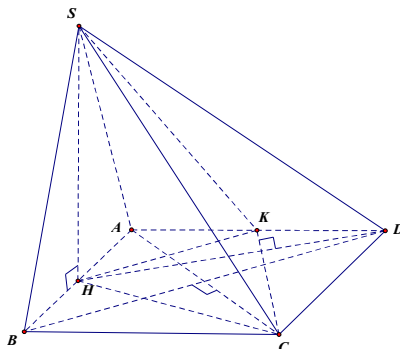
Câu 8: Cho hình chóp S.ABCD có đáy là hình vuông cạnh a. SAB là tam giác đều và $SC = a\sqrt{2}$. Gọi H, K là trung điểm của AB, AD.

a). Chứng minh $SH \perp (ABCD)$.

b). Chứng minh $AC \perp SK$ và $CK \perp SD$.

LỜI GIẢI

a) Chứng minh $SH \perp (ABCD)$.

Hình 1

Trong ΔBCH có: $HC^2 = BH^2 + BC^2 = \frac{5a^2}{4}$ và $SH = \frac{a\sqrt{3}}{2}$ (SH đường cao của ΔSAB đều).

Trong ΔSCH ta có: $SC^2 = SH^2 + HC^2 = 2a^2$. Suy ra tam giác SHC vuông tại H.

$$\text{Có } \begin{cases} SH \perp AB \text{ (gt)} \\ SH \perp HC \\ AB, HC \subset (ABCD), AB \cap HC = H \end{cases} \Rightarrow SH \perp (ABCD).$$

b). Chứng minh $AC \perp SK$. Ta có $\begin{cases} HK \parallel BD \\ BD \perp AC \end{cases} \Rightarrow AC \perp HK$.

$$\text{Có } \begin{cases} AC \perp SH \\ AC \perp HK \\ SH, HK \subset (SHK), SH \cap HK = H \end{cases} \Rightarrow AC \perp (SHK) \Rightarrow AC \perp SK.$$

Chứng minh $CK \perp SD$.

Vì đáy ABCD hình vuông (hình 1), dễ dàng chứng minh $\Delta CDK = \Delta DAH$. Suy ra:

$$\widehat{K}_1 = \widehat{H}_1, \text{ mà } \widehat{H}_1 + \widehat{D}_1 = 90^\circ \Rightarrow \widehat{K}_1 + \widehat{D}_1 = 90^\circ \Rightarrow CK \perp DH$$

$$\text{Ta có : } \begin{cases} CK \perp SH \\ CK \perp DH \\ SH, DH \subset (SHD), SH \cap DH = H \end{cases} \Rightarrow CK \perp (SHD) \Rightarrow CK \perp SD \text{ (đpcm)}$$

Câu 9: ĐỀ THI TUYỂN SINH ĐẠI HỌC KHỐI B NĂM 2002

Cho hình lập phương ABCD.A'B'C'D'. Gọi M, N, P lần lượt là trung điểm của BB', CD, A'D'. Chứng minh: $MP \perp C'N$.

LỜI GIẢI

Gọi E trung điểm của CC' . Ta có $ME \parallel A'D'$ nên ED và PD' đồng phẳng.

Vì có CDD'C' là hình vuông nên dễ dàng chứng minh hai tam giác D'C'E và C'CN bằng nhau, suy ra

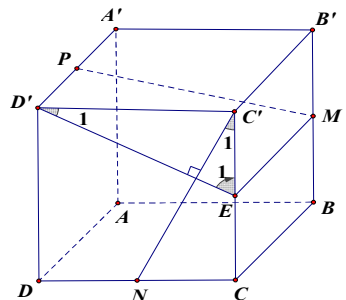
$$\widehat{D}'_1 = \widehat{C}'_1, \text{ mà}$$

$$\widehat{D}'_1 + \widehat{E} = 90^\circ \Rightarrow \widehat{C}'_1 + \widehat{E} = 90^\circ \Rightarrow ED' \perp NC' \text{ (1)}.$$

Ta có $BC \perp (CDD'C') \Rightarrow BC \perp NC'$ mà

$$ME \parallel BC, \Rightarrow ME \perp NC' \text{ (2)}.$$

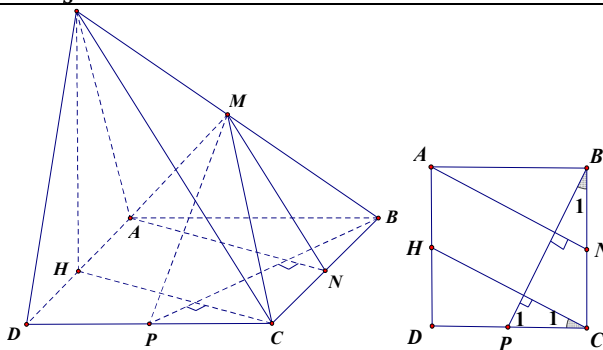
Từ (1) và (2) suy ra $NC' \perp (MED'P) \Rightarrow NC' \perp PM$ ($PM \subset mp(MED'P)$).

Câu 10: ĐỀ THI TUYỂN SINH ĐẠI HỌC KHỐI A NĂM 2007

Cho hình chóp tứ giác $S.ABCD$ có đáy là hình vuông cạnh a . Mặt bên SAD là tam giác đều và ở trong mặt phẳng vuông góc với đáy. Gọi M, N, P lần lượt là trung điểm của SB, BC, CD . Chứng minh $AM \perp BP$.

LỜI GIẢI:

Hạ $SH \perp AD$ tại H . Vì SAD là tam giác đều nên $SH = \frac{a\sqrt{3}}{2}$. Vì mặt phẳng (SAD) vuông góc mặt phẳng $(ABCD)$ có AD là giao tuyến. Suy ra $SH \perp mp(ABCD)$.

Ta có $\begin{cases} AN \parallel HC, MN \parallel SC \\ AM, MN \subset (AMN) \Rightarrow (AMN) \parallel (SHC) \\ HC, SC \subset (SHC) \end{cases}$

Trong hình vuông $ABCD$ có $\triangle BCP = \triangle CDH$ (c.g.c) nên $\widehat{B_1} = \widehat{C_1}$ mà $\widehat{B_1} + \widehat{P_1} = 90^\circ \Rightarrow \widehat{C_1} + \widehat{P_1} = 90^\circ \Rightarrow CH \perp PB$.

Ta có $\begin{cases} BP \perp CH \\ BP \perp SH \end{cases} \Rightarrow BP \perp (SHC) \Rightarrow BP \perp (AMN) \Rightarrow BP \perp AM$.

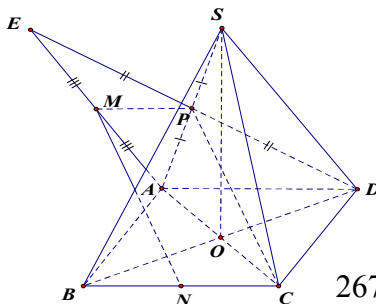
Câu 11: ĐỀ THI TUYỂN SINH ĐẠI HỌC KHỐI B NĂM 2007

Cho hình chóp tứ giác đều $S.ABCD$ cạnh đáy bằng a . Gọi E là điểm đối xứng của điểm D qua trung điểm của SA . Gọi M, N lần lượt là trung điểm của AE, BC . Chứng minh $MN \perp BD$.

LỜI GIẢI

Gọi O giao điểm của AC và BD . P trung điểm của SA . Vì $S.ABCD$ là hình chóp đều nên $SO \perp (ABCD)$.

Trong $\triangle EAD$ có MP là đường trung bình của tam giác nên có $\overline{MP} = \frac{1}{2} \overline{AD}$ (1)

Vì N trung điểm của BC nên $\overline{NC} = \frac{1}{2}\overline{AD}$ (2)

Từ (1) và (2) suy ra tứ giác CPMN là hình bình hành, nên $MN \parallel PC$

$$\text{Ta có } \begin{cases} BD \perp AC \\ BD \perp SO \\ AC, SO \subset (SAC) \end{cases} \Rightarrow BD \perp (SAC) \Rightarrow BD \perp CP \quad (CP \subset (SAC)),$$

mà $MN \parallel CP \Rightarrow BD \perp MN$. Kết luận $BD \perp MN$

Câu 12: Cho hình lăng trụ $ABC.A'B'C'$. Gọi H là trực tâm của tam giác ABC và biết rằng $A'H \perp (ABC)$. Chứng minh rằng:

a) $AA' \perp BC$ và $AA' \perp B'C'$.

b) Gọi MM' là giao tuyến của hai mp(AHA') và $(BCC'B')$ trong đó $M \in BC$ và $M' \in B'C'$. Chứng minh tứ giác $BCC'B'$ là hình chữ nhật và MM' là đường cao của hình chữ nhật đó.

LỜI GIẢI

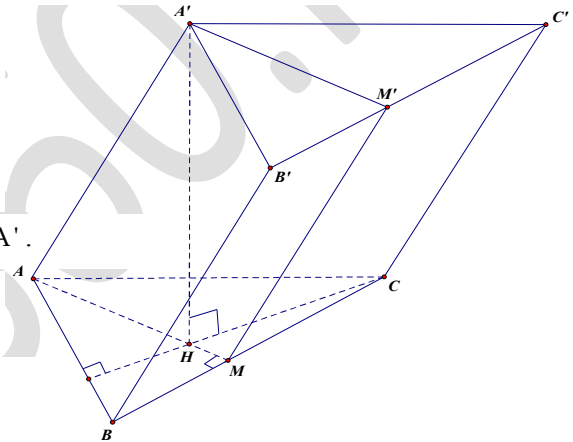
a) Chứng minh $BC \perp (A'AH)$.

$$\begin{cases} BC \perp AH \text{ (gt)} \\ BC \perp A'H \text{ (vì } A'H \perp (ABC)) \end{cases}$$

$\Rightarrow BC \perp mp(A'AH) \Rightarrow BC \perp AA'$.

Vì $B'C' \parallel BC$ mà

$BC \perp AA' \Rightarrow AA' \perp B'C'$.

$$\text{b. } \begin{cases} (AHA') \cap (BCC'B') = MM' \\ AA' \parallel BB' \\ AA' \subset (AHA'), BB' \subset (BCC'B') \end{cases} \Rightarrow MM' \parallel AA' \parallel BB'$$

Mà $BC \perp (AHA') \Rightarrow AA' \perp BC \Rightarrow BB' \perp BC$. Vậy $BCC'B'$ là hình chữ nhật.

Câu 13: Cho hai hình chữ nhật ABCD, ABEF nằm trên hai mặt phẳng khác nhau sao cho $AC \perp BF$. Gọi CH và FK là hai đường cao của tam giác BCE và ADF. Chứng minh:

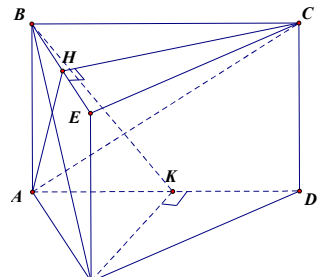
a). ACH và BFK là các tam giác vuông.

b) $BF \perp AH$ và $AC \perp BK$.

LỜI GIẢI

a). Ta có ABCD, ABEF là hình chữ nhật nên :

$$\text{Có } \begin{cases} AB \perp BC \\ AB \perp BE \end{cases} \Rightarrow AB \perp (BCE) \Rightarrow AB \perp CH \quad (1).$$

$$\text{Có } \begin{cases} CH \perp BE(\text{gt}) \\ CH \perp AB(\text{do (1)}) \end{cases} \Rightarrow CH \perp (ABEF) \Rightarrow CH \perp AH.$$

Vậy ΔACH vuông tại H.

Chứng minh tương tự $FK \perp (ABCD) \Rightarrow FK \perp BK$. Vậy ΔBFK vuông tại K.

b. Chứng minh: $BF \perp AH$ và $AC \perp BK$.

$$\text{Có } \begin{cases} BF \perp AC(\text{gt}) \\ BF \perp CH(\text{vì } CH \perp (ABEF)) \end{cases} \Rightarrow BF \perp (ACH) \Rightarrow BF \perp AH(AH \subset (ACH)).$$

$$\text{Có } \begin{cases} AC \perp FB(\text{gt}) \\ AC \perp FK(\text{vì } FK \perp (ABCD)) \end{cases} \Rightarrow AC \perp (BKF) \Rightarrow AC \perp BK.$$

Câu 14: Cho hình chóp S.ABCD có đáy là hình vuông cạnh bằng a, SAB là tam giác đều, SCD là tam giác vuông cân đỉnh S. Gọi I, J là trung điểm của AB và CD.
 a). Tính các cạnh của tam giác SIJ và chứng minh $SI \perp (SCD)$, $SJ \perp (SAB)$.
 b). Gọi SH là đường cao của tam giác SIJ. Chứng minh $SH \perp (ABCD)$ và tính độ dài SH.

LỜI GIẢI

a). Vì ΔSAB đều nên $SI = \frac{a\sqrt{3}}{2}$. ΔSCD vuông cân

tại S suy ra

$$SJ = CJ = DJ = \frac{CD}{2} = \frac{a}{2}, SC = SD = \frac{a}{\sqrt{2}} \text{ và } IJ = AD = BC = a.$$

Xét ΔSIJ : $IJ^2 = SI^2 + SJ^2 = a^2 \Rightarrow \Delta SIJ$ vuông tại S, nên $SI \perp SJ$ (1)

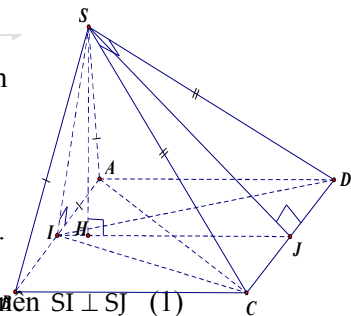
Trong tam giác IBC vuông tại B có $IC^2 = BI^2 + BC^2 = \frac{5a^2}{4}$.

Xét ΔSIC : $IC^2 = SI^2 + SC^2 = \frac{5a^2}{4} \Rightarrow \Delta SIC$ vuông tại S, suy ra $SI \perp SC$ (2).

Từ (1) và (2) có $\begin{cases} SI \perp SJ, SI \perp SC \\ SJ, SC \subset mp(SCD) \end{cases} \Rightarrow SI \perp mp(SCD)$

Chứng minh tương tự $\begin{cases} SJ \perp SI, SJ \perp SB \\ SI, SB \subset mp(SAB) \end{cases} \Rightarrow SJ \perp mp(SAB)$

b). Đầu tiên ta chứng minh $CD \perp (SIJ)$.

$$\text{Ta có } \begin{cases} CD \perp IJ \\ CD \perp SI \text{ (vì } SI \perp (SCD)) \end{cases} \Rightarrow CD \perp (SIJ) \Rightarrow CD \perp SH \text{ (do } SH \subset (SIJ)) \quad (1)$$

$$\text{Ta lại có } \begin{cases} SH \perp IJ \text{ (gt)} \\ SH \perp CD \text{ (do (1))} \Rightarrow SH \perp mp(ABCD). \\ IJ, CD \subset (ABCD) \end{cases}$$

Tính SH : Xét ΔSIJ vuông tại S có

$$\frac{1}{SH^2} = \frac{1}{SI^2} + \frac{1}{SJ^2} = \frac{4}{3a^2} + \frac{4}{a^2} = \frac{16}{3a^2} \Rightarrow SH = \frac{a\sqrt{3}}{4}.$$

Câu 15: Cho lăng trụ đứng $ABC.A'B'C'$ có đáy ABC là tam giác đều cạnh a và $CC' = a$.

- a). Gọi I trung điểm của BC . Chứng minh $AI \perp BC'$.
 b). Gọi M trung điểm của BB' . Chứng minh $AM \perp BC'$.
 c). Lấy điểm N thuộc $A'B'$ sao cho $NB' = \frac{a}{4}$ và gọi J là trung điểm của $B'C'$.
 Chứng minh $AM \perp (MNJ)$.

LỜI GIẢI

Vì $ABC.A'B'C'$ lăng trụ đứng và $AB = BC = CA = CC' = a$ Nên các mặt bên là các hình vuông

a) **Chứng minh** $AI \perp BC'$.

$$\begin{cases} AI \perp BC \\ AI \perp CC' \end{cases} \Rightarrow AI \perp mp(BCC'B') \Rightarrow AI \perp BC'$$

b) **Chứng minh** $AM \perp BC'$.

$IM \parallel CB'$, $CB' \perp BC'$ (tính chất hình vuông).

Suy ra $IM \perp BC'$

Ta có $AI \perp BC'$ (câu a)) và $IM \perp BC'$. Vậy $BC' \perp (AMI) \Rightarrow BC' \perp AM$ (dpcm).

c). **Chứng minh** $AM \perp (MNJ)$.

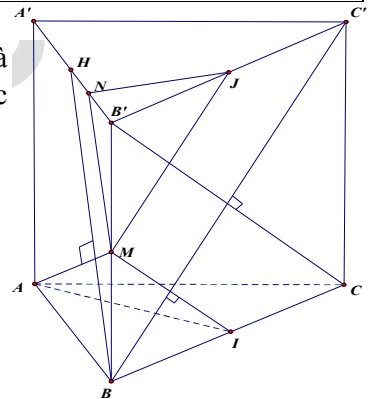
Gọi H trung điểm của $A'B'$, suy ra N trung điểm của HB' .

Ta có $MN \parallel BH$, $BH \perp AM$ (tính chất hình vuông). Suy ra $MN \perp AM$ (1).

$MJ \parallel BC'$, $AM \perp BC'$ (do câu b)). Suy ra $AM \perp MJ$ (2).

Từ (1), (2) suy ra $AM \perp mp(MNJ)$

Nhận xét: Bài này không có độ khó, chứng minh được nhờ số liệu bài cho đặc biệt cạnh bên bằng cạnh đáy, và các bạn phải nhớ 2 đường trung tuyến xuất phát từ hai đỉnh kề nhau của hình vuông thì vuông góc với nhau.

Câu 16: Cho hình chóp S.ABCD có đáy là hình chữ nhật tâm O, $SA \perp (ABCD)$.

a). Gọi H, K là hình chiếu của A trên SB, SD. Chứng minh $SC \perp (AHK)$.

b). Dựng $AJ \perp (SBD)$, $J \in (SBD)$. Chứng minh J là trực tâm của tam giác SBD.

LỜI GIẢI

a). Chứng minh $BC \perp (SAB)$:

$$\begin{cases} BC \perp AB \\ BC \perp SA \end{cases} \Rightarrow BC \perp (SAB) \Rightarrow BC \perp AH \quad (1)$$

Có $\begin{cases} AH \perp SB(\text{gt}) \\ AH \perp BC(\text{do (1)}) \end{cases}$

$$\Rightarrow AH \perp (SBC) \Rightarrow AH \perp SC \quad (*)$$

Chứng minh $CD \perp (SAD)$:

$$\begin{cases} CD \perp AD \\ CD \perp SA \end{cases} \Rightarrow CD \perp (SAD) \Rightarrow CD \perp AK \quad (2)$$

Có $\begin{cases} AK \perp SD(\text{gt}) \\ AK \perp CD(\text{do (2)}) \end{cases} \Rightarrow AK \perp (SCD) \Rightarrow AK \perp SC \quad (**).$

Từ (*) và (**) suy ra $SC \perp (AHK)$.

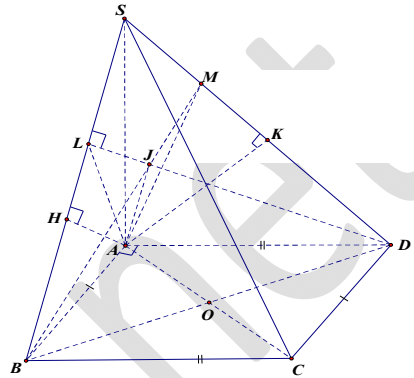
b). Trong mp(SBD), gọi $L = DJ \cap SB$, $M = BJ \cap SD$.

Dễ dàng chứng minh $AD \perp mp(SAB) \Rightarrow AD \perp SB \quad (3)$.

$$\begin{cases} SB \perp AD(\text{do (3)}) \\ SB \perp AJ(\text{do } AJ \perp (SBD)) \\ AD, AJ \subset (ADL) \end{cases} \Rightarrow SB \perp (ADL) \Rightarrow SB \perp DL \quad (I).$$

Chứng minh tương tự thì $SD \perp BM \quad (II)$

Từ (I), (II) xét trong tam giác SBD có J là giao điểm của hai đường cao. Suy ra J là trực tâm của ΔSBD .

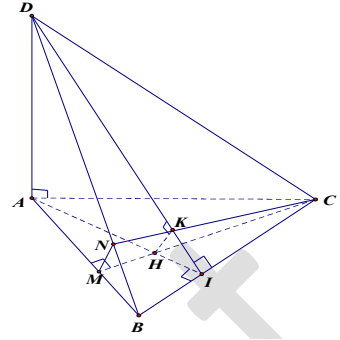
Câu 17: Cho tứ diện ABCD có $DA \perp (ABC)$. Gọi AI là đường cao và H là trực tâm của tam giác ABC. Hạ HK vuông góc với DI tại K. Chứng minh:

a). $HK \perp BC$.

b). K là trực tâm của tam giác DBC.

LỜI GIẢI

Trong tam giác ABC gọi $M = CH \cap AB$. Trong tam giác BCD gọi $N = CK \cap BD$.

a). Ta có
$$\begin{cases} BC \perp AI \\ BC \perp DA \\ AI, DA \subset (DAI), DA \cap AI = A \end{cases}$$

$$\Rightarrow BC \perp (DAI) \Rightarrow \begin{cases} BC \perp HK \\ BC \perp DI \end{cases} (*)$$

b). K là trực tâm của tam giác DBC.

Có
$$\begin{cases} HK \perp DI \text{ (gt)} \\ HK \perp BC \text{ (do a)} \\ DI, BC \subset mp(BCD); DI \cap BC = I \end{cases} \Rightarrow HK \perp (BCD).$$

Có
$$\begin{cases} CM \perp AB \\ CM \perp DA \\ AB, DA \subset (ABD); AB \cap DA = A \end{cases} \Rightarrow CM \perp mp(DAB) \Rightarrow CM \perp BD \text{ (1)}$$

Có
$$\begin{cases} BD \perp CM \text{ (do (1))} \\ BD \perp HK \text{ (do } HK \perp (BCD)) \end{cases} \Rightarrow BD \perp mp(CMN) \Rightarrow BD \perp CN (**)$$

Từ (*),(**) $\Rightarrow$ K là trực tâm của tam giác BCD.

Câu 18: Cho hình chóp S.ABC có $SA = SB = SC = a, \widehat{ASB} = 120^\circ, \widehat{BSC} = 90^\circ, \widehat{CSA} = 60^\circ$.

a). Chứng minh tam giác ABC vuông.

b). Xác định hình chiếu H của S trên $mp(ABC)$. Tính SH theo a.

LỜI GIẢI

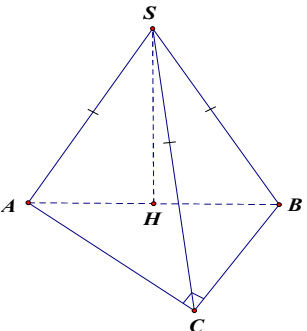
a). $AB^2 = AS^2 + SB^2 - 2AS.SB.\cos \widehat{ASB} = 3a^2 \Rightarrow AB = a\sqrt{3}$

$$BC^2 = SB^2 + SC^2 = 2a^2 \Rightarrow BC = a\sqrt{2}.$$

$$AC^2 = SA^2 + SB^2 - 2SA.SB.\cos \widehat{ASB} = a^2 \Rightarrow AC = a$$

Ta có $AB^2 = AC^2 + BC^2$. Vậy ABC là tam giác vuông tại C.

b). Vì
$$\begin{cases} SH \perp mp(ABC) \\ SA = SB = SC \end{cases} \Rightarrow HA = HB = HC.$$

Vậy H là trung điểm của AB.

Vì tam giác ASH là nửa tam giác đều nên $SH = \frac{SA}{2} = \frac{a}{2}$.

Câu 19: Cho hình chóp S.ABCD, đáy ABCD là tứ giác, có ABD là tam giác đều, BCD là tam giác cân tại C có $\widehat{BCD} = 120^\circ$. $SA \perp mp(ABCD)$.

a). Gọi H, K là hình chiếu vuông góc của A trên SB, SD. Chứng minh $SC \perp (AHK)$.

b). Gọi C' là giao điểm của SC với mp(AHK). Tính diện tích tứ giác AHC'K khi $AB = SA = a$.

LỜI GIẢI

a). Vì $\begin{cases} AB = AD \\ CB = CD \end{cases}$ suy ra AC là đường trung trực của đoạn BD.

Tam giác ABD đều, $\widehat{ABD} = \widehat{ADB} = 60^\circ$.

Tam giác BCD cân tại C có $\widehat{BCD} = 120^\circ \Rightarrow \widehat{CBD} = \widehat{CDB} = 30^\circ$.

Vậy $\widehat{ABC} = \widehat{ADC} = 90^\circ$.

$\begin{cases} BC \perp AB \\ BC \perp SA \text{ (do } SA \perp (ABCD)) \\ AB, SA \subset (SAB), AB \cap SA = A \end{cases} \Rightarrow BC \perp mp(SAB) \Rightarrow BC \perp AH.$

$\begin{cases} DC \perp AD \\ DC \perp SA \text{ (do } SA \perp (ABCD)) \\ AD, SA \subset (SAD), AD \cap SA = A \end{cases}$

$\Rightarrow CD \perp mp(SAD) \Rightarrow DC \perp AK.$

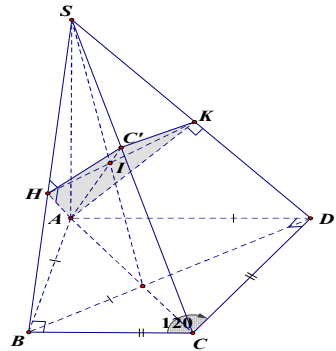
Có $\begin{cases} AH \perp SB \\ AH \perp BC \end{cases} \Rightarrow AH \perp mp(SBC) \Rightarrow AH \perp SC$ (1).

Có $\begin{cases} AK \perp SD \\ AK \perp CD \end{cases} \Rightarrow AK \perp mp(SCD) \Rightarrow AK \perp SC$ (2).

Từ (1) và (2) $\Rightarrow SC \perp mp(AHK)$

b). $BD \perp AC, BD \perp SA \Rightarrow BD \perp mp(SAC)$.

Ta có $\Delta SAB = \Delta SAD$ (c.g.c) $\Rightarrow \begin{cases} \widehat{ASB} = \widehat{ASD} \\ SB = SD \end{cases}$

Xét hai tam giác vuông SAH và SAK, có : SA cạnh chung, $\widehat{ASB} = \widehat{ASD}$
 $\Rightarrow \Delta SAH = \Delta SAK$ nên $SH = SK$, mà $SB = SD$. Suy ra $HK \parallel BD$ (định lý đảo Talet).

Có $\begin{cases} BD \perp (SAC) \\ BD \parallel HK \end{cases} \Rightarrow HK \perp mp(SAC)$. Vậy $HK \perp AC'$ (Vì $AC' \subset mp(SAC)$) (*).

Ta có $AB = SA \Rightarrow \Delta SAB$ vuông cân tại A nên H trung điểm của SB.

Xét ΔSBD có HK là đường trung bình nên $HK = \frac{1}{2}BD = \frac{a}{2}$.

Xét ΔABC vuông tại B : $AC = \frac{AB}{\sin 60^\circ} = \frac{2a}{\sqrt{3}}$.

Vì $SC \perp (AHK) \Rightarrow SC \perp AC'$ (vì $AC' \subset mp(AHK)$).

Xét ΔSAC vuông tại A : $\frac{1}{AC'^2} = \frac{1}{AS^2} + \frac{1}{AC^2} = \frac{1}{a^2} + \frac{3}{4a^2} = \frac{7}{4a^2} \Rightarrow AC' = \frac{2a}{\sqrt{7}}$

Từ (*) thì tứ giác AHC'K có 2 đường chéo vuông góc nên

$$S_{AHC'K} = \frac{1}{2}HK.AC' = \frac{1}{2} \cdot \frac{a}{2} \cdot \frac{2a}{\sqrt{7}} = \frac{a^2}{2\sqrt{7}}$$

Câu 20: Cho hình chóp S.ABCD có đáy là hình vuông cạnh tâm O, $AB = SA = a$, SA vuông góc với đáy (ABCD). Gọi (P) là mặt phẳng qua A và vuông góc với SC, (P) cắt SB, SC, SD tại H, I, K.

- Chứng minh $HK \parallel BD$.
- Chứng minh $AH \perp SB$, $AK \perp SD$.
- Chứng minh tứ giác AHIK có hai đường chéo vuông góc. Tính diện tích AHIK theo a.

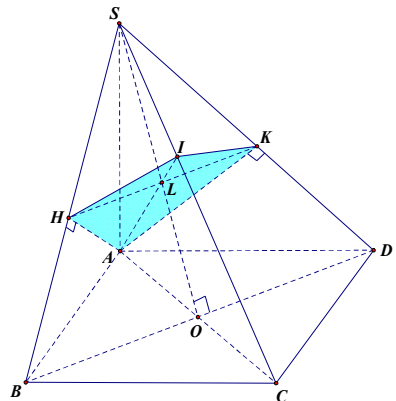
LỜI GIẢI

a). **Chứng minh** $HK \parallel BD$.

Ta có $(SAC) \cap (ABD) = SO$; $(P) \cap (SAC) = AI$.

Gọi $L = AI \cap SO$.

Vì $\begin{cases} BD \perp (SAC) \Rightarrow BD \perp SC \\ mp(P) \perp SC \end{cases} \Rightarrow BD \parallel mp(P)$.

$$\text{Có } \begin{cases} L \in (P) \cap (SBD) \\ BD \parallel (P) \end{cases} \Rightarrow (P) \cap (SBD) = HK, \text{ với}$$

HK đi qua L và $HK \parallel BD$.

b). Chứng minh $AH \perp SB, AK \perp SD$.

$$\text{Ta có } \begin{cases} BC \perp AB \\ BC \perp SA \end{cases} \Rightarrow BC \perp (SAB), \quad \begin{cases} CD \perp AD \\ CD \perp SA \end{cases} \Rightarrow CD \perp (SAD).$$

Theo chứng minh trên có :

$$\begin{cases} AH \perp BC (BC \perp (SAB)) \\ AH \perp SC (SC \perp (P)) \end{cases} \Rightarrow AH \perp (SBC) \Rightarrow AH \perp SB.$$

Tương tự ta chứng minh được $AK \perp mp(SCD) \Rightarrow AK \perp SD$

c). Chứng minh tứ giác AHIK có hai đường chéo vuông góc

Do $BD \perp (SAC)$ và $BD \parallel HK$ suy ra $HK \perp (SAC) \Rightarrow HK \perp AI (AI \subset (SAC))$.

Tính diện tích AHIK theo a.

Trong ΔSAC có AI là đường cao :

$$AI \cdot SC = SA \cdot AC \Rightarrow AI = \frac{SA \cdot AC}{\sqrt{SA^2 + AC^2}} = \frac{a \cdot a\sqrt{2}}{a\sqrt{3}} = \frac{a\sqrt{6}}{3}.$$

Vì ΔSAB vuông cân tại A nên H là trung điểm BC, suy ra $HK = \frac{1}{2}BD = \frac{a\sqrt{2}}{2}$.

$$\text{Kết luận } S_{AHIK} = \frac{1}{2} AI \cdot HK = \frac{1}{2} \cdot \frac{a\sqrt{6}}{3} \cdot \frac{a\sqrt{2}}{2} = \frac{a^2\sqrt{3}}{6}.$$

Câu 21: Cho hình chóp S.ABCD, đáy ABCD là hình chữ nhật có $AB = a, BC = a\sqrt{3}$, mặt bên SBC vuông tại B, SCD vuông tại D có $SD = a\sqrt{5}$.

a). Chứng minh $SA \perp (ABCD)$ và tính SA.

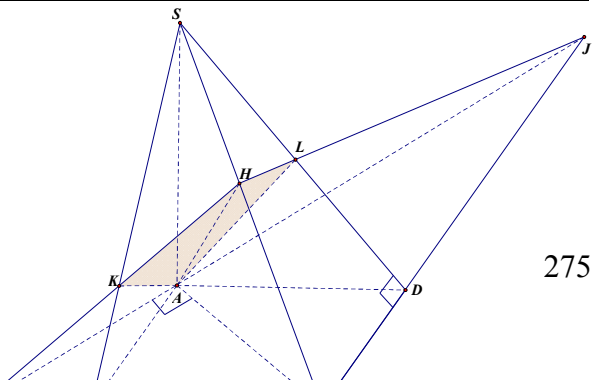
b). Đường thẳng qua A vuông góc với AC, cắt CB, CD tại I, J. Gọi H là hình chiếu của A trên SC, K và L là giao điểm của SB, SD với mp(HIJ). Chứng minh $AK \perp (SBC)$ và $AL \perp (SCD)$.

c). Tính diện tích tứ giác AKHL.

LỜI GIẢI

a). Chứng minh $SA \perp (ABCD)$ và tính SA.

$BC \perp AB$ (vì ABCD là hình chữ nhật) (1) ,

$BC \perp SB$ (vì ΔSBC vuông tại B) (2) .

Từ (1) và (2) suy ra $BC \perp mp(SAB)$ [vì $AB, SB \subset (SAB)$]

Vậy $mp(SAB) \perp mp(ABCD)$ [vì $BC \subset (ABCD)$] (*) .

Chứng minh tương tự thì $CD \perp mp(SAD) \Rightarrow mp(SAD) \perp mp(ABCD)$ (**)

Ta có $(SAB) \cap (SAD) = SA$, và từ (*) (**) suy ra $SA \perp mp(ABCD)$.

Xét ΔSAD vuông tại A : $SA = \sqrt{SD^2 - AD^2} = a\sqrt{2}$

b). Chứng minh $AK \perp (SBC)$ và $AL \perp (SCD)$.

$(IJH) \cap (SBC) = IH$, gọi $K = SB \cap IH \Rightarrow K = SB \cap mp(IJH)$

$(IJH) \cap (SCD) = JH$, gọi $L = SD \cap JH \Rightarrow L = SD \cap mp(IJH)$

Chứng minh $AK \perp (SBC)$:

$\begin{cases} IA \perp AC \text{ (gt)} \\ IA \perp SA \text{ (} SA \perp (ABCD), IA \subset (ABCD) \text{)} \end{cases} \Rightarrow IA \perp mp(SAC) \Rightarrow IA \perp SC$ (3)

$\begin{cases} SC \perp AH \text{ (gt)} \\ SC \perp IA \text{ (do (3))} \end{cases} \Rightarrow SC \perp mp(P)$; $\begin{cases} SC \perp mp(P) \\ SC \subset mp(SBC) \end{cases} \Rightarrow mp(P) \perp mp(SBC)$

$\begin{cases} mp(P) \cap (SAB) = AK \\ mp(P) \perp mp(SBC) \\ mp(SAB) \perp mp(SBC) \end{cases} \Rightarrow AK \perp mp(SBC)$

Chứng minh hoàn toàn tương tự $AL \perp mp(SCD)$.

c). Tính diện tích tứ giác AKHL.

Xét ΔSAB vuông tại A :

$$SB = \sqrt{AS^2 + AB^2} = a\sqrt{3}, \quad AK \cdot SB = AB \cdot AS \Rightarrow AK = \frac{AB \cdot AS}{SB} = \frac{a\sqrt{2}}{\sqrt{3}}$$

Xét ΔSAD vuông tại A : $AL \cdot SD = AD \cdot AS \Rightarrow AL = \frac{AD \cdot AS}{SD} = \frac{a\sqrt{6}}{\sqrt{5}}$.

Xét ΔSAC vuông tại A :

$$SC = \sqrt{AS^2 + AC^2} = a\sqrt{6}, \quad AH \cdot SC = AC \cdot AS \Rightarrow AH = \frac{AC \cdot AS}{SC} = \frac{2a}{\sqrt{3}}$$

Vì $AK \perp (SBC) \Rightarrow AK \perp KH$. Xét ΔAKH vuông tại K :

$$KH = \sqrt{AH^2 - AK^2} = \frac{a\sqrt{2}}{\sqrt{3}}.$$

Vì $AL \perp (SCD) \Rightarrow AL \perp LH$. Xét $\triangle ALH$ vuông tại L : $LH = \sqrt{AH^2 - AL^2} = \frac{a\sqrt{2}}{\sqrt{15}}$

$$S_{AKHL} = S_{\triangle AKH} + S_{\triangle ALH} = \frac{1}{2} AK \cdot HK + \frac{1}{2} AL \cdot HL = \frac{1}{2} \left(\frac{a\sqrt{2}}{\sqrt{3}} \cdot \frac{a\sqrt{2}}{\sqrt{3}} + \frac{a\sqrt{6}}{\sqrt{5}} \cdot \frac{a\sqrt{2}}{\sqrt{15}} \right) = \frac{8a^2}{15}.$$